

Naročnina lista: —
 Celo leto . . . K 12—
 Pol leta . . . " 6—
 Četrt leta . . . " 3—
 Mesečno . . . " 1—
Zunaj Avstrije: —
 Celo leto . . . K 17—
Posamezne številke
 :: 10 vinarjev. ::

STRAŽA

Inserati ali oznanila
 se računijo po 12 vinarjev
 od 6redne pettivrste: pri
 večkratnih oznanilih velik
 :: popust. ::
 „Straža“ izhaja v pon-
 deljek, sredo in petek
 :: popoldne. ::
 Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravnništvo: Maribor
 Zoroška ulica 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
 vsak dan od 11.—12. ure dopold.

Deželni zbor štajerski.

Vrata štajerskega deželnega zbora so se zopet zaprla: v soboto zvečer je bilo dogovorjeno oktobrsko zasedanje izbrpano in deželni zbor odgođen. Deželni poslanci so že zapustili stolno mesto in odhiteli v razne kraje dežele med svoje volilce, kjer si bodo gotovo kmalu vzeli priliko, da bodo podali na shodih svoje poročilo. Kako jih bo ljudstvo sprejelo, kaj jim bo reklo? Napravimo bilanco v debelih obrisih.

Ko se je pred približno štirinajstimi dnevi raznesla nenadna vest, da je dosežen sporazum za kratko oktobrsko zasedanje deželnega zbora, je marsikdo skeptično in z nezaupanjem skimal z glavo. Preveč prevar, preveč nepostavnosti in preveč krivic je že prišlo na nas iz nemškega Gradca, da bi človek pričakoval iz tega Gradca kaj dobrega in poštenega. Vera v plemenitost in lojalnost nemštva je v našem ljudstvu že tako radikalno prepovedana, da so v marsikom vstali rahli dvomi: kaj bo, kako se bo stvar razvila, kako bodo Nemci naše poslance opeharili ali vsaj skušali opehariti? Da, nič preveč nismo rekli: premnogi naši ljudje so računali z gotovostjo, da imajo Nemci zahrbitne namene, da bodo skušali zvabiti naše poslance na led in jih opehariti. Ni častna ta sodba našega ljudstva za nemštvo, toda nastala je po žalostnih zaslugah nemštva samega.

Sedaj so se naši poslanci vrnili. Z zadovoljstvom lahko beležimo, da črnogledi pesimisti niso prišli na svoj račun. Mi sicer nikoli nismo računali z možnostjo, da bi bili naši poslanci opeharjeni, ker predobro poznamo njihovo previdnost in vemo, da se bi bil Nemcem vsak tak njihov poskus izjalovil in jim prinesel samo sramotno blamažo. Toda s priznanjem lahko konstatiramo, da so se izkazali Nemci tokrat za dostojne in lojalne kontrahente. Sporazumeli smo se kot dva enakopravna in enakoveljavna činitelja in ta sporazum tudi brez vsakih neodkritosrčnosti izvedli. Tako zблиžanje je gotovo velike moralne vrednosti in je za bodočnost dober omen. Saj pomenja, da so Nemci pričeli uvidevati, da je princip njihove večvrednosti nevzdržen in da s svojo „herrenvolk“-moralo ubijajo tudi sebe.

Razun tega rekli bil zgolj ideelnega profita, ki ga je prineslo oktobrsko zasedanje, imamo zaznamovati tudi nekaj prav realnih uspehov. V petkovi seji je bila sklenjena ustanovitev slovenske gospodinske šole v St. Juriju ob južni železnici, v soboto pa prva slovenska meščanska šola v Žalcu. Obe te

dve šoli smo dobili po zaslugi naših poslancev, staja. Kot prazen nič se razlete ob teh dejstvih klevete nasprotnikov, da smo nasprotniki izobrazbe, da nismo ohranili ljudstvo zabit. Naša dejanja pravijo in govore, da ima v naših poslancih ravno šolstvo največje prijatelje. Vpoštevati namreč še moramo, da sta sledila petek in sobota onemu znamenitemu četrtku, ko je bila po zaslugi in z glasovi naših poslancev sprejeta draginjska doklada za učiteljstvo. Kolika razlika: liberalci so v zvenečih besedah največji in edini zaščitniki šolstva in učiteljstva, ko je pa treba pokazati dejanja — dr. Kukovca ni; naša stranka in naši poslanci se pa nič ne šopirijo z bahavimi besedami, ampak molče čakajo in s prizanesljivostjo prenašajo obrekovanja, ko pride pa čas, potem delajo. Učiteljstvu prinašajo sedaj iz Gradca lepo draginjsko doklado, zavednemu slovenskemu žensktvu so vstvarili slovensko gospodinsko šolo, celokupnemu slovenskemu narodu so pa uresničili eno najstarejših zahtev: prinašajo mu slovensko meščansko šolo. Umevanje naših narodnih teženj in skrbna naklonjenost do našega mestnega in trškega prebivalstva odsevata iz zadnje pridobitve v enaki meri.

Toda ne samo kulturne, tudi gospodarske uspehe moramo beležiti. V sobotni seji deželnega zbora sta se storila dva sklepa, ki sta za nas odličnega gospodarskega pomena: brezobrestna posojila vinarogradnikom se bodo od dne 1. januarja 1914 zopet izplačevala, kakor hitro bo dežela dobila nakazila iz državnega finančnega načrta in za cestne doneske se je sklenilo isto. Pri tej zadevi se je razun tega dosegel še bene, da se povrnejo okrajnim zastopom tudi vsi zaostali dneski. Koliko krika, hujskanja in vznemirjenja je bilo radi te zadeve. Naši nasprotniki so se vrgli z vso svojo divjo silo na okrajne zastope in so jih ščevali na nas, češ, obstrukcija je vzrok, da morate ceste sami vzdrževati, obstrukcija zabranjuje deželne doneske. S prozornimi nameni se je pri raznih okrajnih zastopih to vedno znova povdarjalo in prirejalo se je celo protestna zborovanja. Kratko: naši poslanci so bili po slikanju teh ljudi najzavrnejši falotje in največji škodljivci ljudstva. In zdaj? Naši poslanci se niso zmenili za obrekovanja, ostali so mirni, a pozabili niso na okrajne zastope: potegnili so se zanje in dosegli, da jim bodo vsi zaostali doneski izplačani. Ta slučaj kaže najlepše, kako smo imeli mi od vsega pričetka najbolj prav, ko smo učili in pozivali k potrpežljivosti. Seveda, vsak boj zahteva žrtev. Tako je zahtevala tudi obstrukcija nekaj

žrtev. Toda radi tega zgubiti pogum in obupavati, je nemožato in zajetje. Ko bo boj izbojevan, bodo žrtve poplačane, trud bo povrnjen, tako smo vedno pravili in tolažili. Dejstva nam dajejo prav. Boj še ni končan, vendar smo dosegli že prav lepe uspehe in žrtve, ki so se zdele nekaterim najhujše in naravnost neznosne, so poravnane. Naj nam bo to nauk za bodočnost. Ako bodo naši poslanci zopet segli po obstrukciji, ohranimo hladno kri, ne bodimo plašljivi šalobarde in zaupajmo njim, ki so se v dosedanjih težkih bojih izkazali za može na svojih mestih. Naše zaupanje ni bilo prevarano, ampak obilo poplačano. Naj nam bo ta resnica najkrepkejša opora v vseh nadaljnjih dogodkih, strnimo nepremagljive vrste okrog naših voditeljev in zapodimo z mokro cunjjo vsakogar, ki bi hujskal in delal zdražbo.

Gradec, dne 17. okt.

Danes je imel deželni zbor dve seji. Prva je trajala od pol 11. ure predpoldne do 3. ure popoldne, druga od pol 8. ure zvečer do 9%. Prva je bila v začetku precej suhoparna in se je rešilo nekatere manj važne stvari brez debate. Življenje pa je prišlo v zbornico, ko se je pričela razprava o ustanovitvi slovenske gospodinske šole v St. Juriju ob juž. žel. V imenu odseka je poročal poslanec Pišek, ki je predložil zakonski načrt, po katerem se ustanovi v St. Juriju slovenska gospodinska šola za enkratnim državnim prispevkom 80.000 K za zgradbo in letno državno dotacijo po 4000 K za vzdrževanje. Dežela sprejme zavod, ki bo v zvezi s kmetijsko šolo, v oskrbo. Prvi je govoril contra poslanec Wastian. Povdarjal je, da je z ozirom na potrebo regulacije učiteljskih plač in zboljšanja položaja deželnih uradnikov in slug ter z ozirom na ureditev deželnih finančnih zasedanj deželnega zbora potrebno, a je proti temu, da bi se s tem delale politične kupčije. En del take kupčije je ustanovitev slovenske gospodinske šole. Slovenci se s tem še ne bodo zadovoljili. Glasoval bo proti predlogi, ker se boji, da bi se s sprejetjem ustvaril nevaren prejudic. Tudi dvomi, da bi dežela ne dajala za to šolo več kot 1000 K. Vlada razsipava Slovincem dobroto, Nemcem pa se da malo ali nič. Tako je državna obrtna šola v Ljubljani na polovico prazna. Govornik je proti temu, da bi se kaj dalo Slovincem z nemškimi žrtvami. (Klici Slovincem: Ali mi ne damo državi tudi žrtev?) Govornik pravi, da tudi v kmetijski šoli v St. Juriju ni do-

PODLISTEK.

Stoletnica bitke pri Lipskem.

Napoleon Bonaparte, veliki cesar Francozov, je leta 1811, ko se mu je klanjala skorodane že pol Evrope, izrekel samozavestne besede: „Še tri leta in jaz bom gospodar sveta.“ Genialni mož je v svojem duhu že napravil načrt, kako uničiti Rusijo in ko se mu to posreči, je nameraval udariti v Indijo, ker bi s tem udaril po Angliji in jo zdobil. V Rusijo je udril z ogromno armado, ki jo je prištevati med največje v celi svetovni zgodovini — s 600.000 možmi in je oblasno vkorakal v glavno mesto Rusije, v sveto Moskvo. Toda tukaj ga je zapustila sreča, ki mu je bila do sedaj vedno mila. Huda zima, pomanjkanje živil in druge okoliščine so ga prisilile, da je moral nagloma zapustiti Rusijo. Usoda njegove ponosne armade je znana. Kar ni utonilo v valovih reke Berzine, je zmrznilo na ledenih ruskih poljanah. Od njegove ponosne armade se je vrnilo v domovino komaj nekaj tisoč v cunje zavitih mož. Ta Napoleonov poraz je ojunail evropske narode, ki so ječali pod njegovim jarmom. Od vseh strani, širom cele Nemčije, Avstrije in Rusije, je donel glas: Svoboda! — Proč z Napoleonom! In združile so se: ponižana Prusija, Rusija in Avstrija v boj zoper Napoleona in prišlo je do usodepolne svetovne bitke narodov pri Lipskem, ki se je bila v dneh 16. do 18. oktobra leta 1813. Zavezniki so postavili v boj 600.000 mož, Napoleon pa le nekaj čez 400.000 mož in tej premoči ni bil kos zmagaven francoski cesar. V predbitki pri Draždanih je še enkrat zmagal genialni vojskovodja, toda njegovi generali so bili kar po vrsti ob Katzbachu, pri Kulmu, pri Grossbeeren, pri Dennewitzu in pri Warthenbergu poraženi. Vedno ožji je postajal železni obroč, ki ga je oklepal in prišlo je do odločilne bitke pri Lipskem, ki ni strla samo nadvlade Napoleonove, ampak tudi nadvlado Francije — nad Evropo.

Bitka narodov pri Lipskem se deli v dva ločena dela. Glavni boj je vihral južno od Lipskega, koder je na francoski strani osebno poveljeval cesar Napoleon, na nasprotni strani pa vrhovni poveljnik združenih armad, avstrijski maršal knez Schwarzenberg. Velikansko važnost teh bitk je spoznati že iz dejstva, da so se nahajali v taboru Schwarzenberga kar vsi trije zvezni vladarji in sicer: pruski kralj, ruski car in avstrijski cesar. Vsled genialne razvrstitve francoske armade so bili še celo ti trije vladarji za trenutek v nevarnosti, da bi jih bili zajeli francoski gardni jezdeci, ki so se prerili že na nekaj sto korakov v bližino vladarjev.

S tem, da so združeni vladarji poverili vrhovno vodstvo vseh združenih armad ravno avstrijskemu maršalu knezu Schwarzenbergu, je prevzel poslednji velikansko odgovornost. Biti poveljnik združenim armadam zoper nedosegljivega in nepremagljivega Napoleona, ki mu priznava zgodovina prvenstvo v genialnosti taktike nad vsemi vojskovodji vseh narodov in časov, ni bila prijetna naloga in odgovornost se ne da popisati. Saj so bili v bojih pri Lipskem kar trije prestoli na tehtnici. Če bi bil zmagal Napoleon, bi bilo konec Prusije, Avstrije in bržčas tudi Rusije.

Severno od Lipskega je stal francoski general Marmont s 40.000 možmi in naloga generala Blücherja je bila, da zabrani združenje teh čet z Napoleonom. Pri Möckernu je zmagal Blücher in umikanje Napoleona je bilo vsled te zmage naenkrat otežkočeno. S 150.000 možmi je pa južno od Lipskega pri Wochau Napoleon tako silno pritiskal na Avstrije in Ruse, da so njegovi podgenerali že oznanili zmago francoskim kurirjem. Toda bilo je še prezgodaj. Avstrijci so se borili kot levi in Napoleon je zgubil že kot prvi dan okrog 50.000 mož. Čeprav ni bil ta boj odločilen, je bilo že vsled te močne izgube za Napoleona vse izgubljeno. Zavezniki so drugega dne ljubili še nad 100.000 mož svežih čet in ker je bila dne 17. oktobra 1813 ravno nedelja, so na bojnih po-

ljih mirovali. Tretjega dne bitke, dne 18. oktobra, je bil Napoleon že od treh strani obdan od nasprotnika in bil je v dvakratni manjšini. Le proti severo-zahodu je še imel prost izhod, cesto proti Lindenau. Toda ni se hotel umikati. Vshodno od Lipskega je hotel zadati svojim sovražnikom še en udarec, da bi se potem zamogel umakniti kot zmagovalec in — junak. Toda prišlo je drugače. Vse armade zaveznikov so se združile, od vseh strani so došla ojačenja in mogočno, v dvojni premoči, so pritiskale zavezniške armade na Napoleona; od severa, vshoda in juga proti Lipskem. Izvojevana je bila krasna zmaga. Napoleon se je začel že popoldne umikati. Njegovo umikanje je trajalo celo noč, ker so neki most čez reko Pleiss napačno prehitro razstrelili. Ob tem mostu so zajeli zavezniki 30.000 Francozov, nebrojno množino streliva, živil in topov.

Grozne so bile žrtve te bitke. Nad 100.000 mož na obeh straneh je pokrivalo bojno polje. Avstrija je izgubila v bitki pri Lipskem 14.000 mož in 420 častnikov. Vsi vladarji so z najvišjimi redovi odlikovali avstrijskega vrhovnega poveljnika, kneza Schwarzenberga in šefa generalnega štaba, slavnega grofa Radetzkyja.

Sedaj, ko slavijo Avstrija, Nemčija in Rusija stoletnico svoje zmage nad Napoleonom, je pač naravno, da se ta zmaga kar najslovesnejše obhaja tudi pri nas v Avstriji, ki ima vendar glavni delež na zmagi pri Lipskem. Na Dunaju se je pri spomeniku zmagovalca kneza Schwarzenberga vršilo v četrtek, dne 16. t. m., veliko slavlje, katerega so se udeležili kot potomci slavnega Schwarzenberga in Radetzkyja udje obeh rodbin, mnogo visokih častnikov, ministrov in drugih visokih dostojanstvenikov. Slavnost je pa dosegla svoj vrhunec, ko je došel ob 10. uri predp. na Schwarzenbergov trg naš šivilski vladar, obdan s številnimi udi cesarske hiše. Ob spomenik maršala Schwarzenberga je položil vladar krasen lovorjev venec z napisom: „Slavnemu feldmaršalu knezu Karolu Schwarzenbergu — Franc Jožef I.“

voly učencev. Tudi dajo Slovenci svoje sinove v nemške kmetijske šole, da se nemški nauče. Tudi Pišek je dal svojega sina v Grottenhof. (Pišek: Ker ta krat še ni eksistirala slovenska kmetijska šola v St. Juriju.) Wastian: Slovenci silijo k nemški kulturi, ker ta zanje pomenja zlato. (Medklici slovenskih poslancev.) Wastian: Mi pustimo Slovence njihovo individualiteto, a zadovoljiti se morajo s ponižnejšo vlogo. (Smeh slovenskih poslancev.)

Poslanec dr. Jankovič polemizira z Wastianom in pravi, da ima kmetijska šola v St. Juriju toliko učencev, kakor jih navadno imajo take šole. Slovenci nismo proti temu, da bi se ne učili nemščine, smo pa proti temu, da bi s priučanjem tega jezika slekli slovensko suktnjo. Najvišje pedagoško načelo je: pouk v materinščini. Slovenci in Nemci vežejo vezi sosedstva, tudi mnogo rodbinskih zvez, zato naj bi delali na to, da preneha narodna nestrpnost. Gospodinska šola v St. Juriju je gospodarska potreba Slovencev in nikaka narodna koncesija. — (Živahno odobravanje in pritrjevanje med slovenskimi poslanci.)

Socialni demokrat Resel je izjavil, da bodo socialni demokratje glasovali proti slovenski gospodinski šoli. (Poslanec Ozmeec: Tako govorite, ker ste nacionalni!)

Veleposestniški govornik grof Franc Attems je izjavil, da bodo veleposestniki glasovali za predlog, ne zato, ker je v dogovorih, ampak zato, ker odgovarja potrebi Slovencev, katerih gospodarski razvoj se s tem pospešuje, ne da bi se Nemcem s tem napravila najmanjša škoda. (Odobravanje.) Stališče poslancev Wastiana ni pravilno. Če vlada za tako reč kaj da, ni treba godrnjati. Tudi za druge nemške učne potrebe je vlada že dala. Za kmetijsko šolo v Grabnerhofu 100.000 K. (Dr. Verstovšek: Tu se vidi, koliko so vredne Wastianove fraze.) Govornik priporoča, naj zbornica predlog sprejme.

Poslanec Hagenhofer izjavi, da bo njegova stranka glasovala za predlog.

Ko je končno priporočal sprejem predloge še poročevalec Pišek, je bila predloga z veliko večino sprejeta.

Po odslovljenju gospodinske šole je postala „štimunga“ zopet suhoparnejša. Rešenih je bilo zaporedoma več manjših zadev, kot ločitev občine Sv. Jakob v Slov. goricah v občini Zgornja in Spodnja Šentjakobska dolina itd. Daljša debata se je razvila zopet pri predlogu o regulaciji plač deželnih uradnikov in uslužbencev, ki je bil končno sprejet. Dr. A. Korošec je predlog, da bi postali zboljšanja deželni vsi uslužbeni, tudi izven Grada, in tudi delavci, je bil odklonjen.

V večerni seji so bile na vrsti same manj važne zadeve; razne peticije in dovoljenja občinam za pobiranje višjih občinskih doklad. Po določenju dnevnega reda za jutri je bila seja zaključena.

Gradec, 18. okt.

V današnji predpoldnevni seji je prišla po nekkih formalitetah — deželni glavar se je spominjal bitke pri Lipskem — na dnevni red predloga zaradi ustanovitve novih meščanskih šol. Poročal je poslanec Einspinner, ki je v smislu deželnega odbora predlagal ustanovitev novih meščanskih šol v Gradcu desni breg, Ljubnem, Mariboru, Rottenmannu in Mürzschlagu ter Žalcu. Po živahni debati, katere so se udeležili zastopniki vseh taborov, med njimi tudi dr. Korošec, je bil zakonski načrt sprejet. Debata je bila jako živahna in se k njej še povrnemo. Za danes radi pomanjkanja prostora samo konstatiramo, da je poslanec Wastian kakor včeraj tudi danes pustil doneti vse svoje protislovenske registre, toda ga je dr. Korošec krepko zavrnil. Ravno tako ostani tudi zabeleženo, da se je tudi pri vprašanju meščanske šole v Žalcu pokazala socialna demokracija za narodno skrajno nestrpno kot včeraj pri St. Juriju.

Druga točka dnevnega reda je bila predloga o brezobrestnih posojilih vinogradnikom. Sklenilo se je, dati s 1. januarjem 1914 zopet brezobrestna posojila, kakor hitro pridejo državna nakazila.

Tretja točka je bil davki na vrednostni prirastek. Predloga je bila po daljši debati zopet odkazana deželni odboru v nadaljnje proučevanje. Kmalu po tretji uri je bila seja zaključena.

Glavna točka večerne seje, ki se je pričela ob 7. uri, je bila predloga o cestnih doneskih. Sklep finančnega odseka, da se cestni doneski s 1. januarjem 1914 zopet plačujejo, ko pridejo državna nakazila iz finančnega načrta in da se najme 1.700.000 K posojila, s katerim se poplača zaostale doneske za leta 1910—1913, se po kratki debati sprejme. Na to je bilo rešenih še več manjših predlog, med temi tudi predlogi radi uim. Malo po 9. uri zaključil grof Ed. Attems sejo z naznanilom, da je deželni zbor — odgođen. Zadovoljnih obrazov in živahno se pozdravljaje so se poslanci razšli.

Poslanec Vrečko in tovariši so stavili predlog za napravo vzornega vinograda v šmarskem okraju v občini Ponikva.

Poslanci Terglav, Pišek, dr. Benkovič in tovariši so stavili predlog, da se v celjskem okraju po toči in ujmah poškodovanim podeli zdatna deželna podpora.

Poslanec dr. Benkovič je vložil predlog za podporo zavodom za otroško varstvo v Trbovljah.

Poslanec dr. Benkovič je stavil predlog za spremembo deželnega reda glede volitve slovenskega deželnega odbornika in njega namestnika.

Poslanec Terglav je stavil predlog zaradi toče v okrajih Gornjigrad in Laško.

Poslanec dr. Korošec in tovariši so stavili predlog za subvencioniranje nameravane bolnišnice usmiljenih bratov v Savinjski dolini.

Naši poslanci, dr. Kukovec in učiteljstvo.

Poslanci S. K. Z. so največji nasprotniki šolstva, oni hočejo šole uničiti, ker hočejo ohraniti ljudstvo nevedno in v temi. Slovensko učiteljstvo nima neizprosnejšega sovražnika, kakor so klerikalni poslanci; to so pravi krvniki, ki bi vse slovenske učitelje najrajši vtopleli v žlici vode. Tako in enako ste lahko čitali v najrazličnejših varijacijah v liberalnem časopisju zadnja leta. Blatenje, psovanje in napadanje naših poslancev ravno radi šolstva in učiteljstva, je bila najvažnejša naloga liberalnih listov. V deželnem zboru je pa zadnji četrtak vstal vodja teh „trinoških klerikalnih“ poslancev, dr. Korošec, zagovarjal težnje učiteljstva, podpiral njegove zahteve in glasoval s celim klubom za draginjsko doklado učiteljstva.

Liberalci so najpožrtvovalnejši pospeševalci šolstva in učiteljstva. Samo oni imajo sree za ubogo učiteljsko paro in edino oni imajo kot naprednjaki s šolo samo najplemenitejšo namene. Dr. Kukovec je hodil od zborovanja do zborovanja, se cedil ljubezni do učiteljskega stanu in mu obljuboval nebesa na zemlji, če bodo držali učitelji stremena, da bodo liberalni generali lahko zlezli na konja. Kdor je dvomil o resničnosti te ljubezni, je bil bebec in če se je izdal kdo drugi za prijatelja učiteljstva, so se mu rogali. V četrtak je pa bila v štajerskem dež. zboru na dnevnem redu veleaktuelna učiteljska zadeva, a dr. Kukovec — ni bilo. Pribijemo še enkrat, da so izgovori na utrujenost poslancev, kakor jih je sedaj brati v „Slov. Narodu“, jalovi in neresnični. Ne pri posvetovanju in ne pri glasovanju o draginjski dokladi učiteljstvu — dr. Kukovec ni bilo.

Naše prireditve.

Sv. Lovrene nad Mariborom.

Včerajšnja nedelja je solnce gorko in prijetno sijalo v naravi, v srcih naše mladine pa je gorelo navdušenje in z lic je sijalo veselje. Včeraj smo si namreč izpopolnili našo mladinsko organizacijo; ustanovili smo dolgo zaželjeno Dekliško zvezo. Koliko zanimanje vlada med našimi dekleti za to zvezo, je pričala velika udeležba mladenk pri jutranji božji službi, med katero jih je nepričakovano veliko stopilo k skupnemu sv. obhajilu, in tudi pri popoldanskem zborovanju, katero je bilo namenjeno ustanovitvi Dekliške zveze.

Dr. Hohnjec, ki je že predpoldne v cerkvi na temelju prazniškega evangelija razpravljaval o lastnostih, ki morajo dičiti dekliško srce, da je v resnici božji tempelj, je na dekliškem zborovanju govoril o načelih in sredstvih krščanske in narodne dekliške vzgoje. Na dnevnem redu je bilo tudi več lepih deklaracij in temeljit govor domače mladenke Hrastnik. V prisrčnih besedah je pozdravila novo Dekliško zvezo mladenka Kolar iz Marenberga.

Dekliški zvezi, h kateri je že sedaj pristopilo veliko mladenk, želimo vspešno in blagonsno delovanje. Pričakujemo, da tudi mladeniči kmalu stopijo s svojo organizacijo na plan!

Petrovče.

Ogromna večina tukajšnjega ljudstva je v taboru S. K. Z. To se je pokazalo zopet včeraj, ko je priredila S. K. Z. tukaj po sv. maši političen shod. Ker so bili naši deželni poslanci radi nočne seje deželnega zbora zadržani, je govoril gospod Fr. Žebot iz Maribora o deželnem zboru. Častiti gospod kaplan Schreiner je utemeljeval in predlagal na to sledeče resolucije, katere so bile z navdušenjem sprejete:

Na političnem shodu v Petrovčah dne 19. oktobra 1913 zbrani volilci odobravajo nevstrašeni nastop poslancev S. K. Z. v deželni zbornici v Gradcu; izrekajo jim iskreno zahvalo za njih vspešni trud — posebno še načelniku gospodu dr. Korošcu — ter jih zagotavljajo nadaljnje zvestobe in popolnega zaupanja pri njihovem težavnem delu za blagor slovenskega ljudstva na Štajerskem.

Na političnem shodu v Petrovčah dne 19. oktobra zbrani volilci pozdravljajo ustanovitev slovenske gospodinske šole v St. Juriju ob južni železnici ter prve slovenske meščanske šole v Žalcu; obsojajo početje socialdemokratskih deželnih poslancev proti tem za Slovence že davno nujno potrebnim zavodom, posebno pa z ogorčenjem protestirajo proti besedam poslanca Horvateka, ki je s pomočjo slovenskih glasov prišel v deželni zbor ter pozivlje svoje poslance, naj vstrajajo v boju, če je treba tudi z obstrukcijo, dokler slovensko ljudstvo na Štajerskem ne doseže tistih pravic, ki mu gredo po božjih in po človeških postavah.

Shod se je z živio-klici na K. V. in naše poslance zaključil.

Sladkagora.

Včeraj po večernicah se je vršilo tukaj zborovanje izobraževalnega društva. Najprej je govoril kaplan Hribar o potrebi gospodarskega napredka, za njim pa gospod Fr. Žebot iz Maribora o važnosti naših organizacij s posebnim ozirom na mladino. Čitalnica našega društva je bila tokrat polna mladine, prišli so pa tudi odrasli. Bog daj, da bi bilo vedno tako!

Besede in dejanja.

V zadnji številki „Heimgartena“ piše Rosegger o narodnostnem sporazumu in pravi:

„V naši ljubi Avstriji se je zdaj začelo ljudsko gibanje v svrhu sporazuma narodov. Hrepenenje po miru. Kako? Narodnostni sporazum? Ha, ha! Okoli in okoli se glasno zasmeje skepticizem. Ta se smeje vedno porogljivo, kadarkoli naj bi se izvršilo kako veliko delo. In vendar se bo izvršilo. Tisti, ki to zanika, je slab hlapec, ne zna in ne dela drugega, — nego da podstavlja nogo onim, ki grede pred njim. Tisti pa, ki temu pritrudi, je znalec, stvaritelj, bode gospodar sveta. Mogoče je, da so elementi, ki potrebujejo sedaj divjajoče sovraštvo med narodi v svoje svrhe. Toda zdravo življenje kliče po miru in začne vedno bolj zaupljivo verjeti, da je mir mogoč. Hrepenenje poraja vero, vera pa je mati čina. Če verujemo in želimo dobrohotno zblizanje naših narodov, tedaj se bo to zgodilo. Ne mislim tu na „političen“ sporazum, ta pride pozneje na vrsto. Najprvo morajo ljudje imeti prijazno naziranje drug napram drugemu. To je mogoče, čeprav politično še nismo edini; to je mogoče, če se tudi vsaka oseba trdno in zvesto drži svoje narodnosti. Ko smo ustvarili svojo veliko nemško obrambno ustanovo, se je vedno in vedno reklo, da naj ne bo ta kljubovalna, marveč obrambna za nas. Mi smatramo za v redu, če imajo tudi naši avstrijski sosedni narodi take obrambne naprave za svoj narodni obstoj. Vsak narod naj na svoji grudi varuje svojo narodnost, svoj jezik, svoje običaje, in svoj izvor iz prejšnjih dob, kakor tudi vsak državljan goji v svoji hiši svojo rodbinsko tradicijo, ne da ga sosed pri tem ovira. Če pa gre v sosedno hišo, tedaj se bo moral prilagoditi običajem te hiše. Če se vseli Nemeč v deželo Slovanov, tedaj se bo moral že tam prilagoditi, in če se naseli Slovan na nemškem ozemlju, tedaj se bo moral privaditi nemškim navadam in nemškemu jeziku, kakor je tudi bilo pred časom v naši državi. Koliko dobrih Nemcev pri nas ima slovansko ime in kako marsikak marljiv Čeh ali Slovenec ali Italijan ima nemško ime. Torej naj bo vsak narod doma na svoji grudi, ki je postala zgodovinska. Vsak nacionallec naj bo v svoji deželi doma, v sosedovi deželi pa gost, dokler se v drugi narod ne živijo. To se mi zdi tako samo ob sebi umljivo, to se more tako brez nasilja in sovražstva vršiti, da ne morem razumeti, zakaj bi bilo to nemogoče. In če so enkrat premagane kaprice narodnega razširjenja in zavojevanja, tako da ne bomo imeli več opraviti s „prokletim Čehom“, s „prokletim kacelmaherjem“ ali „nadležnim Nemcem“, ki hočejo vedno le drug drugega izpodrinuti, potem si zopet stojte nasproti sosedi, državljanu, ljudje, in pokazalo se bo, da med olikanimi Nemci in Slovani in Romani ni nobenega velikega razločka. K temu spoznanju moramo priti, v njem kali mir. Zvesto gojenje lastne narodnosti v domovini, spoštovanje in prijazno mišljenje napram sosednim narodom — to doseči v kulturnih deželah vendar ne bo čarovnija! . . .“

Roseggerjeve besede so prav lepe, dejanja njegova in nemškega naroda pa ravno nasprotna. Kje je naša slovenska gruda, ki jo nam odjemlje kos za kosom nikdar siti German? Zakaj se ne čutijo Nemci v naši slovenski domovini le kot gostje? Kaj nam odgovori na to gostobesedni Rosegger? Mi bi bili pa popolnoma zadovoljni, da bi se Nemci tudi v dejanjih držali teh Roseggerjevih besed. Šole, ki se ustanavljajo in vzdržujejo z milijonsko Roseggerjevo ustanovo, imajo pač edino le ta namen, da aklimatizirajo na slovenski grudi slovensko dečo — nemškim gostom. Nemeč je vdrl v sosedovo hišo ter hoče gospodarja, ki ga je pri vratih sprejel gostoljubno, s kruhom in soljo v roki, vreči iz njegove lastne hiše. Taka je resnica in nič drugačna.

Politični pregled.

Iz socialne demokracije.

Poljsko socialno demokracijo na Nemškem je zadela težak udarec. Shod nemških socialnih demokratov v Jeni je sklenil, da se ima samostalna poljska organizacija izbrisati iz imenika živih. Velika stranka, nemška socialna demokracija, se je izjavila proti samostalnemu gibanju poljskega proletariata, in shod v Jeni je ukrenil, da se morajo poljski sodrugi v Nemčiji odpovedati svoji samostalnosti in se spojit v enoto z nemško socialno demokracijo. Pruski hakatizem uničuje Poljake v Sleziji, na Poznanjskem in Pomeranjskem, in zdaj posnema v svojem delokrogu še socialna demokracija to sramotno početje. Poljskemu proletariatu v Nemčiji zasekavajo rane ravno oni, ki so mu obetali prinesiti izdatno pomoč v težkem boju za kulturo poljskega naroda. Pa naj kdo še verjame geslom socialne demokracije o svobodnem mišljenju, prepričanju itd.

Dalmacija.

Z a d e r, dne 17. oktobra. Hrvatska stranka, bivša narodna stranka, je imela pod predsedstvom poslanca Biankinija zborovanje svojih zaupnikov, na katerem se je razpravljalo o političnem položaju v deželi. Obširna debata se je razvila o vprašanju volilne reforme za deželni zbor, katero so označevali vsi govorniki za nujno potrebno. Glede volilne reforme obstojata dva predloga: predlog poslanca dr. Smođlake, izdelan po nalogu medstrankarskega odbora, in drugi samostojni predlog Stranke prava. Zborovanje zaupnikov Hrvatske stranke je sklenilo prepustiti medstrankarskemu odboru, da izdela potrebne konkretne predloge. Sprejeta je bila ostra resolucija proti neustavnemu stanju in policijskemu režimu v Dalmaciji in proti neskladanju dalmatinskega sabora. O referatu o gospodarskih razmerah v deželi je bila sprejeta resolucija proti šikanam ogrskih oblasti na Reki proti uvozu dalmatinskih vin in proti nezakonitemu nastavljanju inozemskih častnikov v avstrijski mornarici. Konečno se je soglasno povdario, da je sedanja akcija vlade za gospodarsko povzdigo Dalmacije povsem nezadostna.

Hrvaško.

Z a g r e b, dne 17. oktobra. Obsodba, s katero je bil Stjepan Dojčić, ki je napadel sedanjega kraljevega komisarja, obsojen na 16 let ječe, je potrjena. Dojčić bo star 39 let, ko bo prestal kazen.

Ogrska.

Proti Tiszi, Lukacsu, nadalje proti Jeszenskemu in proti erarju vložil Prometna akcijska družba tožbo za odškodnino, ker vlada ne podeli obljubljene koncesije za igralno banko. Družba vložil tudi proti Lukacsu in Jeszenskemu kazensko ovadbo radi goljufije. Poroča se, da bi bil tudi Tisza rad družbi podelil koncesijo za igralno banko, a je vojna uprava to preprečila zato, da bi častnikom onemogočila hazzardiranje.

Avstro-ogrski poslanik v Carigradu na Dunaju.

D u n a j, dne 17. oktobra. Avstrijski poslanik v Carigradu, grof Palavicini, je imel daljšo konferenco z Berchtoldom. Palavicinija sprejme tudi cesar v avdijenci, v kateri se poslanik cesarju zahvali za priznanje.

Ki'ajsko.

Avstrijska eskomptna družba in Bodenkreditanstalt sta sklenili s kitajsko vlado najetje posojila v znesku dveh milijonov funtov, to je 48 milijonov K.

Rumunija.

Rumunska vlada je prvotno nameravala najeti večje posojilo v Parizu. Toda ta poskus se je izjalovil in obrniti se je morala na Nemčijo. Posrečilo se ji je, najeti v Berlinu posojilo v znesku 250 milijonov frankov. 170 milijonov bo prejela takoj, ostalo pa v mesecu majniku.

Na Balkanu.

Med nami in Srbijo se razmerje zopet od dne do dne bolj poostruje. In sicer zopet radi Albanije. Avstrija se že boji, da bi Srbija albanske roparje, ki so vdrlji v njeno ozemlje, poplačala po zaslužnju. Zato že grozi Avstrija Srbiji. Nemško in mažarsko časopisje seveda hujska na vse pretege. Zadnje vesti že zopet govore o mobilizaciji in ultimatumu. Bog se nas usmili!

Avstrija izročila Srbiji ultimatum?

B e l g r a d, dne 19. oktobra. (Korespondenčni biro.) Avstro-ogrski poslanik v Belgradu pl. Storck je danes izročil srbskemu zunanjemu uradu verbalno noto, v kateri zahteva Avstrija, da umakne Srbija v osmih dneh vse srbske čete iz ozemlja avtonomne Albanije.

Kako je bilo v Macedoniji?

„Slovenskemu Narodu“ piše neki dopisnik: „Danes sem imel priliko govoriti z 48letnim posestnikom iz sela Dzrdze, ki je oddaljeno kakih pet ur hoda od Prilepa, Kuzmanim Naumovom, ki je bil do sedaj pet let v Ameriki, a ko je doznal, da so njegovo selo sedaj zavzeli Srbi, se je povrnil nazaj. — Mož je še močan, ima sivkaste lase in brke in je prav ljubeznjiv. Vere je pravoslavne. Naumov je oženjen, ima doma malo posestvo, ženo Ivano, sina Petra in Ugrina in hčerki Blagonjo in Cveto. Na njegovih zemlji raste pšenica, rž, koruza, ječmen, jabolka in slive in pridelava tudi nekaj vina. Živine ima skupno do 36 glav in sicer 30 do 32 ovac, dva vola, kravico in enega konja. Pod turškim jarmom je prebivalstvo silno trpelo. Samo Naumov je moral plačevati okoli 100 K našega denarja direktnega davka, za vsako ovco 6 pijastrov, poleg tega pa še 70—80 vreč žita kot desetino. To si je pač Turek sam odmeril. Vreča je tehtala okoli 70—80 kg. Če turški eksekutorji (vojaki) niso mogli vsega tega dobiti, so pele po ubogih srbskih plečih batine, da je bilo joj! Tudi nekako srbsko šolo so imeli v selu Dzrdze, ki šteje 30 hiš, a tako, da so kmalu zopet vse pozabili, ko so zapustili šolo. Ako bi narod ne bil tako z davki in desetino preobložen, pravi Naumov, da bi se dalo pač živeti, ker je pa pritisk le prekrut so macedonski gazde drug za drugim začeli popuščati svoje domove in družine in vreti v Ameriko. Sedaj, ko se je izpolnila njihova srčna želja, da so jih bratje Srbi oprostili izpod turškega krutega jarua, so se z boljšo nado zopet začeli vračati na svoje domove, k svojim družinam.“

Raznoterosti.

Cenjenim naročnikom! Da ne bo nesporazumljenj, naznanjamo, da smo priložili pri zadnji številki položnice vsem naročnikom, tudi takim, ki so naročnino že plačali. Dobro bi bilo, če bi nam vsakdo, ki ima eno položnico odveč, dobil enega novega naročnika.

Himen. Poročil se je danes, dne 20. t. m. na Dunaju poslanec dr. Ivan Benkovič z gospodično A. Mahorčič, hčerko kontrolorja avstro-ogrške banke na Dunaju. Bilo srečno!

Iz poštne službe. Poštni oficijal Karol Schneid v Celju je na lastno prošnjo premeščen v Gradec.

Iz sodne pisarniške službe. Kancelist J. Moder v Slovenjgrašču je imenovan za sodnijskega oficijala.

Iz srednješolske službe. Profesorju na mariborski gimnaziji Otmarju Fistravecu je izrekel dež. šolski svet pohvalno priznanje.

Šolske kuhinje, pozor! Deželni zbor je v zadnji seji določil 50.000 K v podporo šolskih kuhinj po ljudskih in meščanskih šolah. Šolske kuhinje, vložite takoj po dr. Verstovškemu prošnjo za podporo na deželni odbor. Kjer še nimate šolske kuhinje, jo osnujite!

Podpore radi nim. Predlogi za podporo po toči in drugih vremenskih nezgodah oškodovanim so bili v dež. zboru sprejeti. Zadevo ima sedaj v rokah dež. odbor. Nanj obrnite svoje prošnje!

Umrli je bivši telesni zdravnik našega cesarja. V petek, dne 17. t. m., je umrl na Dunaju bivši cesarjev telesni zdravnik dr. Auchenhal v starosti 72 let. Zadel ga je kap na možganih.

Osebna vest. Deželni odbornik grof Franc Attems je dobil naslov tajnega svetnika.

„Voditelj.“ Vsebinska IV. zvezka: I. Razprave: Somrek, Liturgija, vir cerkvenih govorov. Pavlica, K tisočstletnici krščanske svobode. Staro in moderno suženjstvo. Klinar, Kaj uči sv. Justin o evharistiji? Rožman, Starost prvoobhajancev izza IV. lateranskega cerkvenega zbora leta 1215. Kavčič, Simbolika o novem zakonu (dalje.) II. Iz duhovnega pastirstva. III. Cerkevni pregled. IV. Slovtstvo.

Štajersko.

Maribor. (Prstan z biseri ukradel.) 17letni lončarski učencec Franc Hafner je snažil dne 15. t. m. v stanovanju nekega trgovca v Gosposki ulici peč. Ko je zapustil po dovršenem delu stanovanje, so pa opazili, da je izginil prstan z biseri v vrednosti 600 kron in nek patentovani ribji nož v vrednosti 20 K. S pričetka je Hafner vse tajil. Ker je pa takoj zastavl ukradeni prstan in podaril nekemu prijatelju ukradeni nož, je jel s krivično pridobljenim denarjem popivati in listič, ki ga je prejel v zastavljalnici za zastavljeni prstan, je pa v neki gostilni prodal. Mladega uzmoviča so takoj izročili mariborski okrožni sodniji.

Leitersberg. (Nesreča pri trgatvi.) V nekemvinogradu v Leitersbergu je nosil dninar Anton Rebernik v neki leseni posodi grózdje iz vinograda v stiskalnico. Na nekem mestu se mu je pa izpodrknilo in je s tako silo treščil z glavo ob neki kamen, da je zadobil na obrazu precej težke poškodbe.

Počehova pri Mariboru. Kočar Peklar iz Počehove pri Mariboru je naročil nekemu fantu, da mu naj osnaži sadno drevje. Fant je splezal po lestvi na drevo, a v trenutku, ko je stopil na neko vejo, se mu je prelomila in fant je padel v globočino štiri metre, pri čemur si je izvil desno roko ter poškodoval levo nogo.

Sv. Trojica v Slov. gorjeh. (Zaradi goljufije obsojen.) Naš gostilničar in mesar Stanislav Zamolo, stebel slovenjegoriškega nemštva, je kupil na sejmu pri Sv. Antonu od kočarja Markucija bolno in na pol crknjeno kravo, katero je potem zaklal, meso pa v svoji mesnici poprodal, istotako čreva in drobovino ter kožo. Glasom poizvedb je bila dotična krava bolna na spolovih, imela je gnusno, nalezljivo in nevarno bolezen — raka. Seveda ni pripustil Zamolo, da bi bil ogledal bolno kravo mesogleda. Zoper Zamola je vsled tega bila uvedena kazenska preiskava. Tekom preiskave je Zamolo opetovano skušal vplivati na svojega hlapca, da bi ta krivo izpovedal, istotako na prodajalca bolne krave, Markucija. Se celo tedaj, ko je bil Zamolo že v preiskovalnem zaporu, je izročil jetniškemu pazniku Čausu list, kate-rega bi naj ta izročil njegovi soprogi Genovefi. In vsebinska lističa je bila, da naj poskuša soproga pregovoriti hlapca Reša, da naj poslednji izpove za njega ugodno. Okrožna sodnija je priznala Zamoli štiri mesece ječe in 100 K denarne globe. Njegovim odjemalcem želimo dober tek! „Štajere“, taki so tvoji stebri! Mati Germanija, zakrij si obraz in razloči se žalosti, da imaš take vrle sinove!

Kozje. Direktna avtomobilna zveza med Brežicami in Grobelnem in s tem tudi s Celjem se je otvorila dne 15. oktobra t. l. Avtomobil vozi vsak dan zjutraj iz Brežic skozi Bizeljsko—Sv. Peter—Podsredó—Kozje in odtod na Grobelno, popoldne pa z Grobelnega nazaj. S tem so odstranjene velike težave, s katerimi se je vršil osebni promet v našem in sosednjem brežiškem okraju. Velike zasluge za svoj okraj so si iztekli gospodje dekan Tomažič, notar dr. Barle in dr. Jankovič, ki so si res prizadevali, da se je

iz Kozjega prispevalo okroglo 8000 K. Okrajni zastop je dal kaste v to svrhu popraviti. Kot zadostilo za svoj trud naj bodo gospodje prepričani, da jim je ljudstvo zato globoko hvaležno.

Trbovlje. (Nesreča v rudniku.) Pred nekaj dnevi je bilo več tukanjšnjih rudarjev zaposlenih pri tem, da so hunte, ki so zdrčili iz tira, spravljali zopet na tir. Pri tem nevarnem delu je prišel delavec Karol Sandri z desno nogo med voz in dvigalni stebel. Vozovi so se jeli nagloma pomikati, vsled česar se je dvignjeni voz prevrnil in razbil Sandriju desno nogo.

Zalec. Ni še dolgo tega, kar je Edi Kukec nekega duhovnika pikal na javnih prostorih z očitanjem: Vi niste „satisfakcijonfeig!“ Seveda je Edi to netaktnost pred sodnijo obžaloval in za satisfakcijo plačal vse tožbene stroške. Sedaj pa je ta junak dobil še drugo zvenečo satisfakcijo. O jerum, je pa to bridko. Gospod Edi, le bolj gmah!

Velenje. Včeraj, v nedeljo, dne 19. t. m., se je na svečan način izročila umetno izdelana diploma častnega občanstva poslancu dr. Verstovškemu. Navzoč je bil skupni občinski zastop, nadalje med drugimi komornik baron Adamovič, vlč. g. župnik Cizej, vlč. g. župnik Kolar in vlč. g. župnik Gosak. Gosp. župan Skaza je imel slavnostni nagovor, v katerem je proslavljajal zasluge poslanca dr. Verstovškega. Govorili so še: vlč. g. župnik Cizej in kmet g. Sevnikar iz Zabrd. Poslanec se je iskreno zahvalil za izkazano mu čast in obljubil delati, kakor do zdaj tudi v bodoče.

Z Menine. Zabrla je burja, turisti so jo porisali iz planine delat vsakdanje ture po vsaj pet tržkih krčmah, kjer je dobiti ne le „Narodni List“, ampak se jim nudi i dražesten panorama) po vratomlnih čašah in čašicah. Ko ta užitek stopi v glavo, pa začne vražje sakramentiranje) nad puščavnikom, ki tuhta zlobne nakane proti liberalnim društvenim prireditvam, ki je spraznil čitalnico, razbil godbo, ostudil pevskemu zboru napredne instinkte, sploh zakrivil vso liberalno mizerijo. Nemara jim še prepreči krampusov večer, ker je fantje malo sram nerodnega zagovornika Baka in Venere, vadijo se za bodoči nastop v bralnem društvu.

Zrakoplovna nesreča. 29 mrtvih.

Na vojaškem zrakoplovnem vežbališču v Johannisthalu pri Berlinu se je zgodila v petek, dne 17. t. m., ob 10. uri predpoldne, najgroznejša katastrofa, ki jo do sedaj zaznamujemo na polju aviatike. Nemški mornariški zrakoplov, pravcati zračni velikan, 160 metrov dolg in 16,5 metrov širok, tedaj do sedaj sploh največji zrakoplov na svetu, je v zračni višini 100 metrov eksplodiral. Videli so, kako je po bliskovito švignil plamen iz zrakoplova, nakar je sledila grozna detonacija. V nadaljnem trenutku je že padel zrakoplov, ki je bil hipoma ves v plamenu, na tla. Zrakoplov je tako silno naglo gorel, da je izgledal kakor ena sama velikanska baklja. Še le, ko so zgoreli že vsi gorljivi deli in je štrlelo le še železno ogrodje iz zemlje, je bilo mogoče misliti na rešitev oseb, ki so bile pokopane pod razvalinami gorečega velikana. Izkopali so zavsem 29 trupel izpod razvalin, od katerih sta le dve osebi dale še rahlo znamenje življenja od sebe. Grozna katastrofa bode zahtevala tedaj vseh 29 oseb.

Od do sedaj zgrajenih 21 zrakoplovov se jih je s tem ponesrečilo 10. Vzroki nesreče niso znani, eksplozija se je izvršila najbrže v prvi kabini zrakoplova.

Razgled po svetu.

Aretirani zastopniki Kanadian-Pacific-družbe. Iz Dunaja poročajo: Dne 16. t. m. zjutraj so na Dunaju aretirali ravnatelja dunajske agenture Kanadian-Pacific-družbe, Samuela Altmana, nadalje nadzornika te družbe Davida Kapellerja, uradnik Dav. Fischerja in privatnika Pinkasa Kapellerja. Dunajska policija je v teku še ne štirih tednov aretirala 1700 vojaških beguncev, ki so se hoteli izseliti v Kanado. K temu jih je zapeljala Kanadian-Pacific-družba. Aretirani ravnatelj Altmann je živel zelo potratno in je bil kanadski državlján. Kapeller, ki je bil organizator izseljenjskih agentov, je ruski podanik. Osumljen je tudi špionaže. Na Dunaju so zasledili celo organizacijo agentov, ki so pred vsem delovali v Galiciji in v Bukovini. Podkupovali so pred vsem tudi župane ter jim plačevali za vsakega izseljenca štiri rublje. Vojni minister Krobotin je poročal cesarju in presto onasledniku, kako nevarno se širi izseljevanje v vzhodnih avstrijskih deželah.

Bogata nevesta. Dne 16. t. m. se je poročil v Novem-Jorku na Angleškem sin ameriškanskega milijarderja Henry Clayja, Erih, z neko Dison. Pri poroki je izročil nevestin oče ženinu ogromno svoto 12 milijonov dolarjev, hčerki-nevesti pa dva milijona dolarjev.

Listnica uredništva.

Ribnica na Pohorju. Seveda, z veseljem sprejememo. Kot uvod bi bil umesten kratek podlistek o Zeyerju, Bog živi!

B u d i m p e š t a. Dopis priobčimo. Le še večkrat kaj. Pozdrav!

Loterijske številke.

Gradeo	15. oktobra 1913	87	4	84	45	58
Linc	18. oktobra 1913	36	55	89	42	44

Divje kostanje in suhe gobe višjih cenah trgovec Ignac Tischler, Tegetthoffova cesta 19, Maribor. v vsaki množini, na drobno in debelo. kupuje po naj-

Naznanilo preselitve.

Telefon št. 31/VI. Telefon št. 31/VI.

Javljam, da sem preselil svojo pisarno iz Blumengasse v Rosegggasse 16, Meliski dvor (Mellinghof), Maribor.

Franc Pograjc,
Glavni zastopnik „Vzajemne zavarovalnice v Ljubljani“.

Belilnica voska, obrt medu in voščenin
Franc Cvilak, Slov. Bistrica

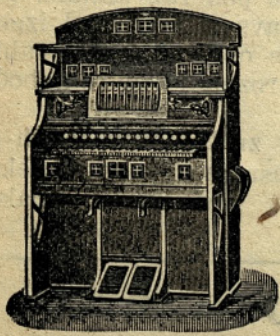
se priporoča prečast. duhovščini in slav. občinstvu. Zaloga kapljenega in precejjenega medu, medice in medenjakov. Zaloga rumenega in obledenega voska, voščenih sveč, voščenih svitkov, stearinovitih, cerkvenih in namiznih sveč v vsaki velikosti.

94

IVAN TEMERL

stavbeni in strojni ključavničar, Maribor, Brunngasse 6, tik hotela „Mohr“,

prevzame montiranje vsake vrste, ter popravila parnih strojev, parnih napeljav, sesalnih napeljav, brizgaln vsake vrste, rugarška dela iz železa in kovine. 97 Točna postrežba.

Josip Brandl,
izdelovatelj orgel
v Mariboru o. Dr.

izdeluje cerkvene orgle v vsaki velikosti zelo solidno delo. — Prevzame uglasbo, popravilo in prestavbo starih orgel. — Izdeluje harmonije najboljši kakovosti evropskega in ameriškega sistema za cerkve, šole in zasebno rabo po nizki ceni. Transponirharmonista z 28 akordi. Proračuni in katalogi brezplačno in poštne prosto.

M. Zabukošek

krojaški mojster v Celju
priporoča veleč. duhovščini svoj

**modni salon
za gospode,**

ki se nahaja v novi posojilnični hiši na Ringu.

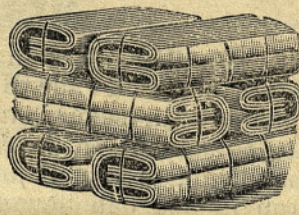
Franc Pleteršek
Maribor **Zaloga Koroška**
cesta 10. **pohištva**

Bogata zaloga poliranega, medlo poliranega pohištva iz trdega in mehkega lesa za spalnice, obednice, za kuhinjsko pohištvo, zaloga divanov, podstavk, žimnic, stolov in ogledal, otročjih postelj iz železa po zelo nizkih cenah. 83

Velika narodna trgovina
Karol Vanič, Celje
Narodni dom

priporoča bogato zalogo manufakturnega in modnega blaga, posebno krasne novosti za ženske in moške obleke po zelo znižani ceni!

Ostanki pod lastno ceno
Postrežba točna in solidna! Vzorci na razpolago!

Najboljši in najcenejši klobuki

se dobijo samo pri

Fr. Placotta : Ptuj,
Minoritski trg 4.

Nasproti slovenski cerkvi. — Popravila točna. Solidna postrežba. 95

Štajerske slivovko

tropinovec, brinjevec, vse vrste likerjev ter

medicinalna žganja

in sicer štajerski konjak, borovničev, vinsko žganje, žganje iz šipkovih jagod priporoča

Cementna dela

kot cevi, plošče za tlakovanje, stopnice, korita, mejnike, sohe za plote, cevi za kanale in druga dela iz betona izvršuje točno in po nizki ceni.

Ferd. Rogač, Maribor

zaloga betonskega, cementnega in stavbenega materiala
Fabriksgasse 17 (blizu francišk. cerkve). Telefon št. 188.

Franjo Duchek

svečar in medičar v Mariboru
Viktringhof ulica

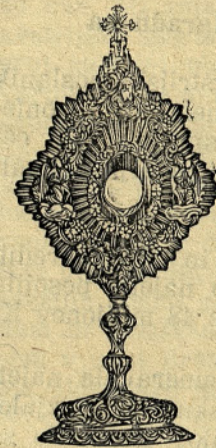
priporoča veleč. duhovščini in slav. občinstvu svojo bogato zalogo vsakovrstnih sveč, kot voščenih, namiznih in mili sveč ter voščenk.

Postrežba točna!

Nizke cene

Pozor! Ker se nagiba sezona h koncu opozarjam cenjeno občinstvo na **nečuvano nizke cene vsih poletnih obuval, posebno sandal in platnenih čevljev.** — Naj nihče ne zamudi ugodni priložnosti. Naročila od zunaj se izvršijo točno in poceni

ŠTEFAN STRAŠEK prva največja zaloga obuval v Celju, Schmidgasse št. 3.

Karol Tratnik

se priporoča kot

špecialist v izdelovanju cerkvenega orodja in cerkvene posode, kot monštranc, kelihov itd.

Maribor, Pfarrhofgasse 3.

Demetrij Glumac

Glav. delavnica: **bakrar** Podružnica: Ptuj,
Maribor, Kasarnska ulica 9 Sarnitzgasse 11

se priporoča za vsa v njegovo stroko spadajoča dela, kot montiranje parnih kotlov za parne stroje barvarnic, belilnic, tovarn za usnje in sveče, za parne in vodovodne naprave v bakru in železu

Perilni kotli in kotli za žganje vedno v zalogi. Peronospora brizgalnico lastnega izdelka. Kupujem po najvišji ceni staro kovino, baker, medenino in cin. Popravila vsake vrste točno in zelo po ceni. 98

Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru

registrov. zadruga
z neomejeno zavezo

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navadno po 4 1/2%, proti trimesečni odpovedi po 4 1/4%. Obresti se pripisujejo h kapitalu 1. januarja in 1. julija vsake leto. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so pošt. hran. polož. (97.078) na razpolago. Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajejo le članom in sicer: na vknjižbo proti papiarni varnosti po 5%, na vknjižbo sploh po 5 1/4%, na vknjižbo in poroštvo po 5 1/2%, in na osebni kredit po 6%. Nadalje izposojuje na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzame posojilnica v svojo last proti povrnitvi gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 kron. Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure so vsako sredo in četrtek od 9. do 12. ure dopoldne in vsako soboto od 8. do 12. ure dopoldne izvzemši praznike. V uradnih urah se sprejema in izplačuje denar.
Pojasnila se dajejo in prošnje sprejemajo vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne. Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnike.

Stolna ulica št. 6 (med Glavnim trgom in stolno cerkvijo).